

Cerkveni Glasbenik

Glasilo Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z glasbeno prilogo vred 5 kron,
za cerkve ljubljanske škofije 4 krone, za dijake 3 krone.

Uredništvo in upravnništvo: Pred Škofijo št. 12, I. nadstr.

Cerkvena pesem.

(Pri XV. občnem zboru Cec. društva za ljubljansko škofijo dne 10. avgusta 1911.
govoril p. Hugolin Sattner.)

V ljubljanskem škofijskem listu 1910., 12. šte. str. 143 beremo naslednje:
„Splošno se odobrava misel ljudskega petja po cerkvi. V tem oziru je bilo mnogo bolje za Riharja in Potočnika, ko so bile skladbe vzete iz duše naroda, pa je ljudstvo pesmi sprejelo in rado popevalo ne le v cerkvi, ampak tudi domá, na paši, na polju. Prestrogi cecilijanci so krivi, da je to petje prenehalo; cecilijanske pesmi niso v duhu ljudstva, ljudstvo jih ne mara, se pri njih dolgočasi. Pozdravlja se Rihar redivivus. Sedaj so nastopili že boljši časi, naj se sprejmo zopet prejšnje, četudi popravljene pesmi. Novi skladatelji naj nam podajajo ne le umetnih pesmi, potrudijo naj se bolj za ljudske skladbe, namenjene za skupno ljudsko petje, naj bodo prav melodijozne, ugodne za uho, in ganljive za srce.

Ako se vpelje ljudsko petje, naj ne poneha krasno umetno petje na koru. Saj se peva naše slovensko petje povsod, kamorkoli pridemo, in sicer ravno zato, ker se lepo petje pri nas goji in sicer petje večglasno. Naj se le oglasi samo kor ob nekaterih nedeljah in ob manjših praznikih, da bo kaj izpremembe.

In ravno pomanjkanje izpremembe plaši mnoge od ljudskega petja. Kjer je vpeljano to petje (menda ljudsko), se pojó skoro vedno iste pesmi, glasba pa in umetno petje zaostaja. Nevarno je tudi, da bi se ljudje preveč drli, posebno otroci, kar bi ne bilo izpodbudno, ne na čast božjo. Tako ljudsko petje smo slišali lani na evharistiškem kongresu v Dubrovniku in prav nič ni bilo izpodbudno. Boljše nič, kakor tako petje.“

Tako škofijski list gledé slovenske cerkvene pesmi. Podpisan je prevzvišeni g. knez in škof, vendar ti stavki niso njegovo osebno mnenje, ampak on je večinoma samo razbral izjave duhovnikov pri raznih konferencah.

Ako posnamemo vsebino teh vrst, najdemo:

1. teženje po ljudskem petju,
2. javno odobravanje Riharja in Potočnika,

3. obsodbo cecilijanske cerkvene pesmi,
4. priporočilo večglasnega umetnega petja.

Kranjski cecilijanci imamo strah, da gojimo premalo resnobno glasbo, sedaj se nam pa očita, da širimo pusto glasbo, ki ni za cerkev. Ena stran je gotovo v zmoti; treba dognati, katera. Napačni nazori prihajajo odtod, ker je glasbena umetnost izpremenljiva, vedno se razvijajoča, podvržena navadam, okusu, vplivu svetne, zlasti gledališke glasbe. Mnogo je odvisno od občutka, ki ga vzbuja glasba, ki se pa ne da povsodi spraviti v prave meje. Slednjič so merodajni tudi predsodki, ki se vtihotapijo in vkoreninijo pri uglednih in pobožnih osebah.

Dasiravno je „Glasbenik“ že mnogo pisal o cerkveni pesmi, so vendar pojmi o njej še mnogim popolnoma nejasni. To me je napotilo, da tu na občnem zboru še enkrat izpregovorim o cerkveni pesmi in vam podam jasno sliko o njej. Moj govor ne bo polemičen, ampak podučljiv.

* * *

Pesem je svetna ali verska, kakoršen že ima namen in vsebino. Verska je zopet nabožna ali cerkvena. Prva se poje pri domačih pobožnostih, torej doma, na paši, na polju, druga v cerkvi pri službi božji. Cerkveno pesem pa zopet ločimo v ljudsko in umetno. Ljudska je namenjena masi, umetna izobraženemu zboru.

Nabožna pesem ni v naši skrbi, ker Cecilijino društvo ima po § 2. svojih pravil namen: „povzdigovati in pospeševati katoliško cerkveno glasbo v smislu ter duhu svete cerkve, na podlagi cerkvenih določeb in ukazov“. — Vendar naj izpregovorim tudi o njej par besed.

Kar je národna pesem v svetnem oziru, to je nabožna v religioznem. Obe prihajate iz duše naroda in sta v narodnem oziru velikega pomena, sta namreč zrcalo ljudske duše. Nista pa komponirani od skladateljev, marveč zloženi sta od pevsko nadarjenih naturalistov, le semtertje zaide tudi preprosta umetna pesem med narod in tedaj pravimo, da je postala národova last. Take pesmi poznajo le dva akorda: trizvok in dominantni čveterozvok, le v redkih slučajih se vporablja še trizvok spodnje dominante. Take pesmi so ne le melodijozne, marveč so arijozne; arijoznost jim dá pečat ljudskega pokolenja, a ista arijoznost jih tudi razlikuje od cerkvene pesmi.

Mi takih pesmi nikakor ne zametujemo, mi jih cenimo kot národno blago in želimo, da bi se pevale, kakor želi škofijski list, pri domačih pobožnostih, pri veselih in žalostnih dogodkih, pri jaslicah, pri domačem Marijinem oltarju, na paši, na polju, pri delu, na romarskih potih, če hočete tudi v cerkvi izven službe božje, in boljše med njimi se morejo peti tudi pri nekaterih cerkvenih ljudskih pobožnostih: šmarnicah, petih litanijah, bratovskih slovesnostih itd.

Pri daritvi svete maše pa so merodajne druge naredbe in sicer gledé besedila in melodije.

I. Besedilo.

Gledé besedila moramo imeti pred očmi dogmatičen, etičen, asketičen in estetičen moment.

1. a) Pozitivno se tirja od cerkvene pesmi, da koreniči v dogmatiki, da črpa iz verskih resnic, da izraža živo vero, versko navdušenost, iz katere izhaja goreča ljubezen do Boga. Take pesmi je zlagal sv. Frančišek Asiški, sv. Tomaž Akvinski in Kempčan, kakor tudi Tomaž Čelinski. Primerjaj „Sacris solemniis“, v katero himno je položena vsa dogmatika o sv. R. Telesu; „Adoro Te“, „Stabat Mater“, „Dies irae“. Semkaj spadajo vse cerkvene himne, poslovenil Bilc.

b) Negativno pa nič ne sme biti v cerkveni pesmi, kar količkaj nasprotuje cerkvenim dogmam.

2. V dogmatiki temelji etika, zunaj dogme etika nima stala in pusti človeka v kočljivih trenutkih na cedilu. Nравstvenost, ki se ne ovija krog stebrov razodetih resnic, nikdar ne prevzame človeka, nikdar ga ne popelje na višek čednostnega življenja. Etiki dá podlago dogmatika, ki me uči, da biva Bog, ki je pravičen sodnik, dobro plačuje, hudo kaznuje itd. — In ta etika goji pobožnost, utrjuje upanje, vžiga ljubezen, pospešuje vesoljno teženje kristjana, ki meri na večji čast božjo in lastno zveličanje.

a) Vsebina cerkvene pesmi bodi tedaj taka, da nas odvrta od hudega in nas nagiba k dobremu, krepí našo voljo, da rada izpolnuje voljo božjo, ki se je pojavila v zapovedih.

b) Nič pa ne sme imeti v sebi, kar nasprotuje nравstvenosti; torej nič lascivnega, lahkomišljenega, subjektivno-počutnega, n. pr.:

Kje je Jezus, moje želje,
Kam moj ženin zginil je?
Kdo me k ljubemu pripelje,
Kje ga našlo bo srce?
Ptički dajte mi peruti,
i. t. d.

Veš o Marija,
moje veselje,
veš moje želje
ljubil bi te!

Zdaj si ves moj in jaz te ne pustim,
objamem te prisrčno in poljubim.

Pokvarjen okus ne občuti več te hibe.

(Dalje prih.)

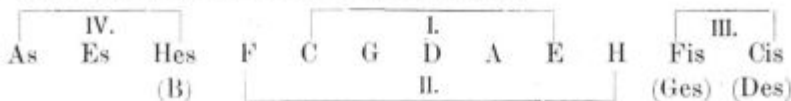
Praktične opazke

k Anton Foersterjevi teoretično-praktični klavirski šoli.

(Sestavil avtor.)

(Dalje.)

XLVII. Durškale v dveh in več oktavah se vadijo po načinu št. XXIX. e. v raznih ritmih s primernimi poudarki, razdelijo naj se pa v oddelke, med katere se vložijo n. pr. oddelki prejšnjih skladb za štiri roke (št. 101). Učence naj si dobro zapomni red štirih skupin durškal:

(V opazki — glej str. 93. v šoli — naj se na drugi vrsti pristavi k besedi „prejšnji“ še beseda „goruji“ !)

102. Stari klavirji niso imeli pedala za podaljšanje donenja, zato so igrali razložene akorde „legatissimo“, kakor pove opazka v šoli.

XLVIII. Še enkrat vse durškale. Preden preidemo k molškalam, pri naša šola še razen glasbeni material, ki je potreben za dobro izvežbanje v klavirski igri.

103. Igra se na šest načinov z lahkotno prednjo roko po navodilu v šoli.

104. V zadnjem taktu naj bo „fis“ trikrat vezana nota, „e“ pa dvakrat kot šestnajstinka.

105. Lahko skakljanje rok in prstov.

Sledi vaja XXIII. v drugih tonih; pri tem ne igray učencec mehanično, ampak gledaj zmiraj v note na ta način: Ker imamo v škali sedem raznih tonov, imamo v notah vsako stopinjo izdelano, za *G*-dur torej igramo vajo od 5. skupine do 7. in pristavimo prve štiri skupine ter končamo prvo polovico z „g“; drugo polovico začnemo od 4. skupine do konca in pristavimo tri prej izpuščene skupine ter vajo končamo zopet z „g“. Podobno začnemo vajo za *D*-dur od 2. skupine i. t. d. Tako more in mora učencec najti in dobro čitati note za vse tonove dur-načine po kvintnem krogu.

106. Pozor na dinamična znamenja!

107. Vse potrebno je učencu že znano.

Zdaj se igra vaja XXVI. v drugih tonih zaporedoma kakor prej vaja XXIII. (Glej opazko po št. 105.)

XLIX. Kromatična škala ali lestvica je ložja nego diatonična, in se more igrati na razne načine, kakor je v šoli zaznamovano.

108. Kljub razni pisavi se izvrši 1. takt drugega dela kakor 7. prvega dela.

L. „Tremolo“ z malim in velikim staccatom. Pri vaji *a.* se izbriše nepotrebni spodnji prstni red za levo roko v zadnjih dveh taktih, ker služi eden obema redoma desne roke.

109. H koncu 2. dvojne vrste se pripiše razveznik za pedal, k začetku 3. vrste „p“, h koncu cele skladbe pa še razveznik za pedal.

LI. V „a“ in „b“ je ročni udar pri mirnih prstih, v drugih vrstah pa prstni udar pri mirnih pa razpetih rokah.

110. Sad prejšnjih prstnih vaj.

111., 112., 113. Pazljiv učencec sam vse dobro zadene.

114. „Arpedžo“ ne sme skrajšati not v trajanju, temveč morajo vsi prsti na tipkah obležati, ako ni posebej zaznamovan „staccato“.

115. Melodija v levi roki močnejše, spremljanje v desni mirneje; v 3. delu „Trio“ narobe.

Glasbene olepšave. Na str. 104. manjka v 6. taktu prve glasbene vrste pika za noto „h“. Na str. 105. naj stoje na vseh šestih vrstah trilčeve vaje vijolinski ključji. Istotam naj se na 5. vrsti prva majhna nota kot kratek predložek poševno prečrta.

116. Praktično izvajati prej pojasnjene olepšave se učencu posreči, ako pazi na dolge predložke, posebno v sredi tretje dvojne vrste na str. 106, kjer

naredi osminski predložek iz glavne note (osminke s piko) samo šestnajstinko. Na isti strani manjka v 2. taktu 2. vrste križec srednji noti „f“, ki mora biti „fis“. V 3. vrsti v srednjem taktu naj stoji nad noto „h“ 2, ne 5. V istem taktu na 4. vrsti sta predznamenji zamenjani.

LII. Vaja velja prvič enakim, drugič neenakim prstom na raznih tipkah.

117. Pri triolah se vrstita pri ritmičnem poudarku v desni roki palec s kazalcem (glej „b“), med tem ko pri „a“ poudarja le kazalec; v levi roki pozneje podobno.

LIII. Vrsta prstnih vaj pri ležečih, neigrajočih prstih dopoljuje podobne prvotne vaje (I. in II., potem XII. in XIII.). Naj se vadi vsak oddelek na tri načine: I. *staccato*, II. *portato*, III. *legato*, in sicer v počasnem tempu; učence naj dobro pazi, da se mu ležeči prsti ne dvigajo!

Po razpravi o dvojnih prestavnih znamenjih igray na str. 109. v sredi stoječe škale in imenuj pri tem vse note, da se navadiš višjih tonovih načinov s 8 do 12 predznamenj.

118. Skladba zahteva nežno, mirno in vezano igro.

119. Kakor prej, pa še pozor na ligature!

Na 2. basovski vrsti manjka po 2. taktu basključ.

LIV. Škale pri „a.“ navzgor v decimah, navzdol v sekstah, pri „b.“ narobe.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Ljubljana. — „Prijatelj, kakšen pa je novi koral!“ tako me je pred kratkim nahučil g. župnik z dežele. „Zadnjič je naš g. kaplan pel prefacijo po novem koralu, a moram že reči, da je mnogo grša, nego so bile dosedanje prefacije. Na koru so se pevci kar muzali“. Lahko si mislite moje začudenje nad temi besedami in Bog mi menda ne bo zameril, ako mi je v prvi razburjenosti ušla mala kletvica iz ust. Pojasnil sem g. župniku, da prefacije v novem misalu so s prav majhno izjemo popolnoma enake prejšnjim, in da ako je dotični gospod kaplan pel res kaj drugega, je moral na vsak način peti katero izmed prefacij, ki so zadej v dodatku „ad libitum“ pridejane misalu. Pristavil sem pa tudi, da ako je res pel katero izmed onih prefacij „ad libitum“, jo je moral peti presneto — slabo, ker ako bi jo pel pravilno, bi ne imeli pevci niti najmanjšega povoda muzati se.

Ta dogodek mi daje povod, da izpregovorim tu kratko a resno besedo.

Nekateri ljudje so že taki, da iščejo vedno kaj novega, in tako bodo najhitreje tudi v novem misalu in v novih koralnih knjigah najrajši brskali po raznih dodatkih „ad libitum“, da iztaknejo kak nenavaden, nov napev. Včasih poskušajo kaj takega celo ljudje, ki niso ravno najboljše pevci. In po sedanjem tradicionalnem koralu je za take ljudi dobro preskrbljeno, kajti ne le za prefacije, temveč tudi za oracije, list, evangelij i. dr. se nahajajo razni „toni ad libitum“, ki so nam bili do sedaj neznan ter so jih peli zlasti po samostanih. Sedanja reforma cerkvene glasbe namreč se je izvršila na mnogo širši podlagi, nego pod prejšnjimi papeži. Medicejska izdaja se ni čisto nič ozirala na petje raznih redov; sedanji sv. Oče pa so hoteli priklopiti reformi tudi redove in zato so njim na ljubo pridejali „ad libitum“ tudi njihove stare napeve, če tudi nekoliko opiljene. Smejo se seveda ti „toni ad libitum“ peti tudi drugod in ne samo v dotičnih redovih, ali moja misel je, nihar preveč segati po onih napevih tamkaj, kjer do sedaj niso bili v rabi. Zlasti naj se ne lotijo tega ljudje, ki niso zato sposobni. Le gledé starega napeva za epistolo, je v navodilu „Cantorinus“ (stran 76.) izražena iskrena želja („valde optandum est“), naj bi se isti vpeljal namesto onega preprostega

načina, kakor je pri nas v navadi. Ako bi kdo naenkrat prekucnil vse staro petje ter vpeljal razne „toni ad libitum“, ki so ljudem popolnoma tuji, bi s tem brez dvoma vcepil ljudstvu nekako antipatijo do „novega“ koral. Omenjam še tu, da ako se poje katera izmed prefacij „ad libitum“, se morajo brezpogojno tudi rezponzoriji pred prefacijo peti v istem tonu in sicer ne le pred oltarjem, temveč tudi na koru. Namesto da bi torej v raznih dodatkih iskali novih napevov ter jih slabo proizvajali, glejmo rajši, da bomo pravilno in v duhu tradicionalnega koral peli one napeve, ki so v misalu in v drugih novih koralnih knjigah na prvem mestu in so torej v prvi vrsti nam namenjeni. Zlasti kdor ni posebno dobro izvežban pevec, naj vse take napeve „ad libitum“ pusti lepo pri miru, da ne pripravi častivrednega tradicionalnega koral ob dobro ime.

Fr. F—č.

Idrija. — Pri nas smo kakor običajno slovesno praznovali god naše patrone sv. Cecilije. Ob 7. zjutraj je bila peta maša, pri kateri se je pela najnovejša Pogačnikova maša, poklonjena našemu dvornemu svetniku g. Billeku. Navzočih je bilo nekaj čez 30 pevk in pevcev, ker so drugi morali na delo v jamo ali v žgalnico. Na večer pa je bil velik koncert v Didičevi dvorani, ki ga je vodil poduradnik g. Gruden. Cerkeno petje vodi organist g. Pogačnik, a narodno v kat. del. družbi, h kateri pripadajo tudi cerkveni pevci, g. Gruden. To se deli radi tega, ker ima cerkvena glasba drugo polje, kakor narodna. In da cerkveni organist ne izgubi preveč cerkvenega duha, se on peča le s cerkvenim petjem, za narodno petje je drug učitelj. Morda se boče komu to čudno zdelo, a pri nas imata oba zadosti dela, in ker oba tudi vestno vršita svojo dolžnost, je tudi pri obeh zelo lep uspeh, kar pripoznajo tudi ljudje in veščaki v glasbi, četudi so drugačnega političnega mišljenja. Torej o koncertu nekoliko obširneje. Program mora že tak biti, ki odgovarja bolj višku sedanje naše narodne umetnosti, navadne lahke pesmice ne vlečejo. Zato se je tudi poskrbelo in vstrajno pripravljalo. Zbor je bil tako mnogoštevilen, da smo morali oder podaljšati za ta večer, kajti nastopilo je nad 60 pevk in pevcev, namreč polnoštevilni cerkveni zbor, broječ nad 40 grl in pevski oddelek kat. delavske naše družbe. Izvršilo se je vse tako gladko in dovršeno, da je vsak priznal velik napredek; reklo se je, ako bi tak mešani zbor v Ljubljani nastopil, bi ga morali tudi razvajeni Ljubljančani hvaliti. V sredi koncerta izpregovoril, kakor vsakoletno, g. dekan. Naj sledi kratka vsebina njegovega govora: Slavna gospoda! Častna naloga mi je Vas tu tako mnogoštevilno zbrane kot prijatelje lepega petja in ubrane glasbe iskreno pozdraviti. Sv. Cecilija, patrona umetne muzike je kazala že v svoji nežni mladosti izredno vstrajnost in požrtvovalnost. Te čednosti so posebno potrebne pevcu in glasbeniku. Če sploh velja pregovor: „brez truda se nič ne doseže“, ali kakor pesnik poje: „oh poln težav je in britkosti že vsak začetek učenosti“, velja to še posebno pri glasbi, pri pevcu. Da naš zbor šteje, kakor ste ravnokar na odru vidili, nad 60 pevcev, je sad trinajst-letnega truda; kajti nocoj pred 13 leti smo prvič začeli slovesno s koncertom praznovati god svoje patrone sv. Cecilije.

Zadnjih 10 let se je vpeljala tudi statistika, ki v suhih številkah kaže našo vstrajnost in požrtvovalnost. Naš zbor je v teh 10 letih napravil 57 veselic, pri katerih se je pelo 247 pesem. Deloval je tudi pri 30 zabavnih večerih, spremljal našo družbo pri 20 izletih, se udeležil romanja daleč iz našega mesta petkrat. V tem času je imel 1290 pevskih vaj, a tu niso vštete dvakratne vaje na teden pri cerkvenem zboru, pri katerem jih je bilo približno skoraj ravno toliko. Ker nekateri pevci premene svoj stan, da jim ni mogoče potem več pri nas sodelovati, ker se eden preseli, drugi umrje, ali kako drugače odpade, je bilo treba skrbeti za naraščaj. To se je zgodilo trikrat. Ta je imel skupno 230 vaj, preden se je priklopil k staremu zboru. Naš inventar obsega 87 pesem za moški zbor, katere so za posamezne pevce prepisane v 2047 glasovih, Za mešani zbor je 59 pesem z 2417 glasovi, 19 zborov je z orkestrom v 509 prepisih, 11 cerkvenih pesem s 133 glasovi, 13 nagrobnih v 337 prepisih, za gledališko petje 6 pesem 87 krat prepisanih, skupaj 195 pesem s 5620 glasovi. Kajne lep repertoar, ki je stal precej denarja in prepisovanja! Poleg tega imamo še pesmi, v zvezkih, kakor Pesmarico, Bajukovo zbirko, Lavoriko, Bisernico, Jamske odmeve s 302 pesmimi.

Oddelek za godbo ima 61 koncertnih komadov s 516 glasovi, plesnih točk 88 s 788 prepisi, 26 koračnic z 223 polami, 24 muzikalij v zvezkih in še 2 partituri, skup 201 komad in 1553 prepisov.

Če cenimo le na polovico, kolikor nas stane, in štejemo še zraven vse instrumente na lok in pihala ter harmonij, bi bila skupna vrednost vsega pevskega in godbenega gradiva in mobilij 15²6 kron.

Novi precej bogati naraščaj za društveni orkester se že nekaj mesecev pridno vežba in drugo leto gotovo že s starimi močmi skupaj nastopi.

To je nekako naš uspeh v suhih številkah in ta nam zatrjuje, da smo se pošteno trudili posnemati našo patrono v vstrajnosti in požrtvovalnosti. Zato se lahko zahvaljuje pevskemu zboru in godbenemu oddelku ter kliče njegovemu trudu in požrtvovalnosti, kakor tudi vsem navzočim prijateljem lepe umetnosti trikrat: Slava!

Pevski zbor se je hvaležno spomnil desetletnega delovanja svojega pevovodja in mu je ob tej priliki podaril dragoceno zlato uro. Ob koncu koncerta mu jo je najstarejši pevec, tenorist g. Kos izročil s kratkim nagovorom: Doba 10 let je precej dolga in za pevovodje združeno z marsikaterimi sitnostmi in velikim naporom. Da nas je toliko in da zbor tako dobro uspeva, kakor nocoj glasno odobravanje pri vsaki točki priča, je pač prva zasluga g. Grudna. Učitelji niso kaj priljubljeni pri svojih učencih. Malokateri si pribori pri njih hrležnost ali celo ljubezen. Oboje ste si Vi pri nas pridobili. Vemo, koliko napora ste imeli v tej dobi v prospeh lepe umetnosti; zato klije v nas vseh iskrena hvaležnost, spoštovanje in ljubezen do Vas. Sprejmite tudi očitni dokaz naše naklonjenosti s tem darom. — Mu izroči v lepem etui zlato uro. Gosp. Gruden se ginjen zahvali, obeta nadaljno delovanje in pričakuje od svojih pevcev enake vstrajnosti kakor do sedaj, ki naj vodi zbor do čedalje višje popolnosti. Po dvorani pa zagrmi: Živijo g. Gruden! Vsi prostori so bili do zadnjega kotečka zasedeni in vsakteri je rekel: lep zvečer je bil, nad tri ure poslušati kaj tako dovršenega.

Razne reči.

Δ Občinski odbor občine Lokvica je v svoji seji dne 26. novembra 1911 izvolil ob njegovi 60 letnici p. Hugolina Sattnerja, župnika, konzist. svetnika, skladatelja i. t. d. v Ljubljani za njegove izvanredne zasluge, ki si jih je pridobil za slov. glasbo, svojim častnim občanom.

Δ Gospod profesor dr. Josip Mantuani, ravnatelj deželnega muzeja v Ljubljani in naš velezaslužni sotrudnik je postal član centralne komisije za ohranjenje spomnikov v naši državi. Obema gospodom iskreno čestitamo.

Δ Nove orgle v ljubljanski stolnici bodo dovršene do konca tega meseca. Blagoslovljenje se bo vršilo prvo ali drugo nedeljo v februariju. Ob tej priliki se bo vršil tudi popoldanski cerkveni koncert. Natančno naznanilo o dnevu blagoslovljenja orgel in spored koncerta bosta pravočasno prinesla „Slovenec“ in „Laibacher Zeitung“.

Oglasnik.

Δ Ant. Foerster: **Credo**. Za štiriglasni mešani zbor ali en glas z orglami. Op. 115. Ponatis iz „Cerkv. Glasb“-a. — Posamezni odtisi te zelo praktične skladbe se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani po 10 vin.

Δ Ign. Hladnik: **Pet fugiranih slavnostnih iger za orgle.** (Fünf fugierte Festspiele.) Op. 61. Založil A. Böhm & Sohn. Augsburg & Wien. Prodaja tudi Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cena K 2-40. Zbirko pozdravljamo kot korak resnega glasbenega stremljenja. G. Hladnik kaže v teh fugiranih slavnostnih preludijih oziroma postludijih, da se je precej bavil s kontrapunktom, in še posebno s fugo. No, četudi njegove fuge (tako jih namreč imenuje g. skladatelj v skladbah samih)

niso ravno vseskozi vzorne, ker niso dosti strogo izdelane niti v obliki niti v podrobni izpeljavi¹⁾ so pa le dokaj čedni fugirani stavki, precej dobri zlasti v ritmičnem oziru, manj semtertje v melodičnem in harmoničnem. Vse skladbe so efektno pisane, in jih priporočamo.

- Δ Fr. Walczýnski: „In Natali domini“ XXXV. Praeludia pastoralia za orgle ali harmonij. Op. 117. Tarnow. 1912. Tiskal Geidel v Lipskem. Cena ? — Preposti, božičnemu času primerni in ne težki preludiji, za katere je črpal g. skladatelj motive in teme iz najstarejših poljskih božičnih pesmi. Nekateri izmed teh preludijev so pač precej pastoralno zasoljeni, večinoma pa so zelo dostojni, in jih priporočamo.
- Δ Fr. Kimovec: *Missa pro defunctis cum responsorio „Libera“*. Ex codice Vaticano desumptis organum comitans addidit autor. Tiskala „Zadružna Tiskarna“. Ljubljana 1911. — Ponatis iz „Cerkv. Glasb“-a. (1911. 1. 2. 3. in 4. glasb. priloga.) Prodaja Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cena 50 vin.
- Δ P. Anselm Schott O. S. B.: *Vesperbuch (Vesperale Romanum)*. 4. izdaja. Freiburg (Breisgau) in Dunaj. 1911. Založila Herderjeva Bukvarna. Cena K 3.60, vezana knjiga K 4.56. — Ta knjiga je namenjena predvsem laikom. V latinskem in nemškem jeziku podaja večernice (vespere) za celo cerkveno leto. Pridejano ima tudi deveto molitveno uro brevirja (nono) in sklepnice (kompletorij). V dodatku ima besedilo za blagoslov po rimskem obredu, molitve pred in po jedi, mal oficij Matere božje in privatne molitve sv. križevega pota. V uvodu pa vrhutega seznanj bravca tudi z načinom, kako se moli brevir sploh in še posebej vespere. — Tisk ni ravno zelo velik, pač pa jako čeden in čist. Da ne bo kdo iskal v tej knjigi kakih not (melodij), omenjam končno še to, da se nahajajo v knjigi samo teksti.

S. P.

Darovi

za nove orgle v ljubljanski orglarski šoli.		K
(Prenos prejšnjih izkazov)		1.833.30
P. n. nadaljnji darovalci:		
Neimenovan		30.—
Jos. Bernot, organist v Stranjah pri Kamniku		3.—
Jurij Avbel, stolni cerkovnik v Ljubljani		10.—
Gabriel Bevk, trgovec v Cerknem (Prim.)		1.—
Fran Cimerman, organist v Rabu (Dalm.)		2.—
Neimenovana		2.—
Neimenovana		1.—
Župni urad v Št. Vidu nad Ljubljano		10.—
Janez Vodopivec, kaplan v Čemšeniku		2.—
Janez Lesar, župnik v Šmartnem pod Šmarno goro		10.—
Skupaj		1.904.30

Iskreno se zahvaljujemo in Bog povrni vsem današnjim in prejšnjim p. n. darovalcem. — Orgle ima g. Ivan Milavec že v delu. Brez ventilatorja bodo stale 3.500 K, ventilator bo veljal pa še 480 K. — Še precej nam manjka. Prosimo nadaljnjih prispevkov.

¹⁾ Omenjam samo to, da mora pri prvem delu fuge, takozvani ekspoziciji tema nastopiti v vseh glasovih popolnoma pristna in neizpremenjena; izpreminjati jo smemo še le v drugem in tretjem delu. Istotako treba pri dvojni fugi prinesiti obe temi, ko nastopita prvič združeni, v njih pravi in nepokvarjeni obliki.

Današnjemu listu je pridejana 1. števil. priloga.

Odgovorni urednik lista in glasbene priloge **Stanko Premrl**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadružna tiskarna v Ljubljani.